

Voor de stoof aan te steken. Documentatie en praktijken van migratiecontrole in de Antwerpse accommodatiesector, 1850-1918

Jasper Segerink (UAntwerpen)

Deze paper onderzoekt de controle op migratie in de Antwerpse accommodatiesector tussen 1850 en 1914. Deze decennia worden door migratie-historici regelmatig gekenmerkt als een periode van ‘vrije’ migratie, waarin het relatief gemakkelijk was voor Europeanen om nationale grenzen over te steken in hun zoektocht naar werk of een beter leven. Inderdaad, onder het epos van economisch liberalisme werden verschillende verouderde migratiecontrolemechanismen teruggeschroefd, voornamelijk op nationaal niveau. Recent onderzoek trekt deze visie echter in twijfel, door aan te tonen dat steden een belangrijke actor bleven in de striktheid en de toepassing hiervan. Deze paper onderzoekt een van deze stedelijke dimensies van migratiecontrole die dusver onderbelicht is gebleven: de accommodatiesector. Herbergen, hotels en logementshuizen speelden een cruciale rol in het opvangen, en bijgevolg ook het uitwijzen, van diverse sociale groepen. Hoe probeerden nationale en stedelijke autoriteiten hier een greep op te krijgen? Hoe gingen de uitbaters van deze etablissementen hier zelf mee om? België, met sterke gemeentelijke vrijheden verankerd in de grondwet, en Antwerpen specifiek, in de periode een sterk groeiende havenstad en een belangrijke trans-Atlantische schakel, vormt hier een uitstekende casus voor.